

Aanwijzing feitgecodeerde misdrijven, overtredingen en muldergedragingen

Rechtskarakter: Aanwijzing i.d.z.v. artikel 130, lid 4 Wet RO

Van: College van procureurs-generaal

Aan: Hoofden van de OM-onderdelen

Registratienummer: 2014A010

Datum inwerkingtreding: 01-01-2015

Publicatie in Stcrt.: PM

Relevante beleidsregels OM: Richtlijn voor strafvordering feitgecodeerde misdrijven en overtredingen (2014R007)

Richtlijn bestuurlijke strafbeschikking milieu- en keurfeiten (art. 257ba, tweede lid Sv)

Aanwijzing OM-strafbeschikking (2013A017)

Vervallen: Aanwijzing feitgecodeerde misdrijven, overtredingen en muldergedragingen (2013A015)

Wetsbepalingen: Art. 3 lid 4 WAHV, artt. 74, 310, 311 en 321 Sr, artt. 257a en 257b Sv

SAMENVATTING

Deze aanwijzing geeft regels voor de administratiefrechtelijke handhaving van verkeersvoorschriften en de feitgecodeerde afdoening van overige feitgecodeerde misdrijven en overtredingen, uitgezonderd de feitgecodeerde zaken waarin een bestuurlijke strafbeschikking ex art. 257ba Sv wordt uitgevaardigd. Voor die feitgecodeerde zaken is de Richtlijn bestuurlijke strafbeschikking milieu- en keurfeiten van toepassing, dit gelet op de specifieke voorwaarden die gelden bij het toepassen van deze modaliteit.

ACHTERGROND

Strafbeschikking

De Wet OM-afdoening is in het Wetboek van Strafvordering (Sv) opgenomen en maakt het kort gezegd mogelijk dat de officier van justitie, in plaats van een transactie aan te bieden, op grond van artikel 257a Sv een zaak zelf buitengerechtelijk kan bestraffen.

Naast de strafbeschikking, uitgevaardigd door de officier van justitie, kan op grond van artikel 257b Sv een strafbeschikking worden uitgevaardigd door de (buitengewoon) opsporingsambtenaar. Dit wordt ook wel de politiestrafbeschikking genoemd.

Hoewel dit buiten de reikwijdte van deze Aanwijzing valt, kan voorts een strafbeschikking worden uitgevaardigd door een daartoe aangewezen lichaam of persoon, met een publieke taak belast, op grond van artikel 257ba Sv. Tot slot kan een strafbeschikking worden uitgevaardigd door het bestuur van 's Rijks belastingen (fiscale delicten) op grond van artikel 76, eerste lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen of door de inspecteur van Douane (douanedelicten) op grond van artikel 10:15 van de Algemene Douanewet, hetgeen eveneens buiten de reikwijdte van deze Aanwijzing valt.

Politiestrafbeschikking

De door de opsporingsambtenaar op grond van artikel 257b Sv uitgevaardigde strafbeschikking voor feiten zoals bedoeld in artikel 3.3 van het Besluit OM-afdoening.

OM-strafbeschikking

Dit betreft de feiten die in de bijlage bij de Richtlijn voor strafvordering feitgecodeerde misdrijven en overtredingen als *- of OM-feit worden aangeduid. Voor deze feiten kan door (buitengewone) opsporingsambtenaren geen geldboete worden opgelegd. Indien bij deze feiten een tarief is vermeld, dan wordt door het CJIB (als sprake is van een recidivegevoelig feit slechts in geval van een *first offender*) een strafbeschikking verzonden namens de officier van justitie. Als op de plaats van het tarief een * is vermeld, is geen tarief vastgesteld omdat a) de overtreding aan de hand van de in het proces-verbaal omschreven specifieke omstandigheden van het geval individueel moet worden beoordeeld of b) de tarieven zijn vastgesteld in een andere richtlijn. In dat geval wordt de zaak door het CJIB direct aan het OM overgedragen.

Definitie feitgecodeerde zaken:

Alle zaken die met gebruikmaking van een feitcode, zoals opgenomen in de Bijlage bij de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV), de Bijlagen bij het Besluit OM-afdoening en de bij deze richtlijn behorende Bijlagen met OM-feiten, geautomatiseerd in de strafrechtketen worden verwerkt.

OPSPORING EN VERVOLGING

ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

1. Afdoening overeenkomstig de richtlijn

Feitgecodeerde zaken worden door de politie of het OM afgedaan overeenkomstig de Richtlijn voor strafvordering feitgecodeerde misdrijven en overtredingen.

Om ongewenste cumulatie van sancties te voorkomen wordt per gebeurtenis aan de betrokkene/verdachte voor ten hoogste drie overtredingen een administratieve sanctie opgelegd, een strafbeschikking uitgevaardigd of een proces-verbaal opgemaakt.

Indien, bijvoorbeeld bij het volgen van een voertuig, meerdere overtredingen kort na elkaar worden geconstateerd, wordt eveneens voor ten hoogste drie overtredingen een sanctie opgelegd of een strafbeschikking uitgevaardigd. Als het wenselijk is dat alle overtredingen worden benoemd dan moet worden afgezien van de administratiefrechtelijke weg of het uitvaardigen van een strafbeschikking en moet het rijgedrag van de bestuurder en de door hem gepleegde overtredingen worden vastgelegd in een proces-verbaal.

2. Uitgangspunt: Afdoening via één traject

Als geconstateerd is dat een persoon op een bepaald moment meerdere overtredingen heeft begaan, wordt aan betrokkene/verdachte een administratieve sanctie opgelegd, óf wordt tegen hem een strafbeschikking uitgevaardigd óf proces-verbaal opgemaakt. Afdoening langs één traject is het uitgangspunt om verwarring van procedures te voorkomen. Als wel de strafrechtelijke en de administratiefrechtelijke weg worden bewandeld, moet daarvan in het proces-verbaal zo concreet mogelijk melding worden gemaakt. Van deze mogelijkheid mag slechts in zeer uitzonderlijke gevallen gebruik worden gemaakt.

3. Artikel 5 WVW 1994

Als een proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake van overtreding van artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994 (WVW 1994) is het niet toegestaan om voor feiten die in een directe relatie staan tot het gevaarlijke c.q. het belemmerende gedrag op de weg ook administratieve sancties op te leggen, of strafbeschikkingen uit te vaardigen. Deze bepaling is opgenomen om de volgende reden. Als proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake van overtreding van artikel 5 WVW 1994 en daarnaast administratieve sancties worden opgelegd voor aan dat artikel gerelateerde feiten, bestaat de kans dat de officier van justitie niet meer kan vervolgen. Dit vloeit voort uit het in artikel 68 van het Wetboek van Strafrecht (Sr) opgenomen ne bis in idem-beginsel, dat bepaalt dat niemand andermaal kan worden vervolgd voor feiten waarover te zijnen aanzien bij gewijsde van de rechter onherroepelijk is beslist.¹

Als voor een gedraging een administratieve sanctie is opgelegd, mag deze gedraging op grond van het arrest van de Hoge Raad van 23 juni 1998 (NJ 1999, 47) niet bij een vervolging wegens overtreding van artikel 5 WVW 1994 worden betrokken. Evenzeer is het volgens dit arrest zo, dat als is vervolgd wegens overtreding van artikel 5 WVW 1994, niet nog eens een administratieve sanctie kan worden opgelegd voor zover deze gedraging in de vervolging was betrokken. Als voorbeeld kan worden aangegeven het feit dat een bestuurder gevaarlijk rijgedrag vertoont en daarbij tevens een rood verkeerslicht negeert. Als hiervoor een proces-verbaal ter zake van artikel 5 WVW 1994 wordt opgemaakt, mag voor het negeren van het rode licht (dat is aangemerkt als een WAHV-gedraging) geen afzonderlijke aankondiging van beschikking worden uitgereikt.

¹ Het voldoen aan de voorwaarden van een transactievoorstel doet op grond van artikel 74, eerste lid Sr het recht tot strafvordering vervallen en het uitvaardigen van een strafbeschikking (art. 257a Sv) is een daad van vervolging. Zowel bij het voldoen aan de voorwaarden van een transactie als bij het uitvaardigen van een strafbeschikking geldt dus het ne bis in idem-beginsel.

4. Technische gebreken voertuig

Als aan een voertuig technische gebreken worden geconstateerd, wordt aan de bestuurder een sanctie opgelegd of wordt tegen hem proces-verbaal opgemaakt. Hiervan wordt slechts afgeweken als bij de betreffende feitcode uitdrukkelijk is bepaald dat de eigenaar of houder voor het betreffende feit verantwoordelijk is. Naast het opleggen van een sanctie kan zo nodig op basis van artikel 48, zevende lid, WVW 1994 het verbod om met het voertuig op de weg te rijden worden aangezegd. De administratieve afwikkeling van het aanzeggen van het verbod om op de weg te rijden dient te geschieden volgens de binnen de politie voorgeschreven werkwijze.

5. Begrenzing strafbeschikkingsbevoegdheid opsporingsambtenaren

In artikel 3.2 van het Besluit OM-afdoening zijn de opsporingsambtenaren aangewezen aan wie strafbeschikkingsbevoegdheid op grond van artikel 257b Sv is verleend.

In de bijlage van het Besluit OM-afdoening zijn de zaken aangewezen die voor een politiestrafbeschikking in aanmerking komen. Opsporingsambtenaren met strafbeschikkingsbevoegdheid maken van die bevoegdheid gebruik volgens door het OM te geven richtlijnen (artikel 257b, derde lid, Sv).

Een politiestrafbeschikking mag niet worden uitgevaardigd indien:

- a. de opsporingsambtenaar of een van zijn naaste familieleden bij het feit of de gevolgen daarvan betrokken is;
- b. verschil van inzicht bestaat tussen de opsporingsambtenaar en de verdachte omtrent de feiten en/of de strafbaarheid;
- c. het feit schade ten gevolge heeft gehad of overigens te ernstig van aard is;
- d. inbeslagneming plaatsvindt en er door de hulpofficier van justitie geen juridische eindbeslissing over al het beslag is genomen;
- e. de militaire rechter uitsluitend bevoegd is.

De hoofdofficier van justitie kan bepalen dat in bepaalde gebieden of op bepaalde openbare wegen binnen het arrondissement of in bepaalde categorieën zaken door de bevoegde ambtenaren geen gebruik wordt gemaakt van de strafbeschikkingsbevoegdheid (artikel 3.5 Besluit OM-afdoening).

OVERGANGSRECHT

Deze aanwijzing geldt vanaf de datum van inwerkingtreding.